

Maandschrift voor BIJENTEELT

Uitgave van de Vereeniging tot Bevordering der Bijenteelt

48e Jaargang

Hoofdredactie: Joh. A. Joustra

Adres Redactie:

J. v. d. Heydenstraat 35, Amersfoort

Telefoon 6734

MAANDPRAATJE.

Laat ik beginnen met reactie op mijn maandpraatje in het Maart-Aprilnummer. Dhr. G. de Beus te A. schrijft over „ruwe klanten” en noemt Hondstong (*cijnoglossum officinale*) als een goede honingplant, welke vooral in de duinen voorkomt. Een forse ruwharige rechtopgaande plant. Bloemen roodbruin, soms paars en algemene bloeitijd Mei—Juli. Het Komkommerskruid (*borago officinalis*), is ook een bekende bijenplant en wordt plm. $\frac{1}{2}$ m. hoog. De plant heeft mooie stervormige, blauwe bloemen en maakt in tuintjes geen slecht figuur. Ook van *anchusa* zijn prachtige tuinplanten te krijgen, bloei van Maart—September. Slangenkruid (*echium vulgare*) is eveneens een goede bijenplant. De pas ontluikende bloemen zijn rose rood, worden dan paars en als de honing er uit gehaald is, blauw van kleur.

Dhr. H. te A. schrijft over het schilderen van kasten, naar aanleiding van het artikel in hetzelfde nummer. Hij vindt de bewerking af, maar men zal dan op de ambachtsschool voor schilderen een 10 moeten hebben behaald. Hij adviseert dan de kasten te behandelen met groene carbolineum, vlug en voordelig. Met 5 kg. bewerkt men 10 kasten 2-maal (dit is nodig). Als het ook nog mooi moet zijn, dan kan men de waterhallen ook nog met geel afzetten. Verven of carbolineren, doet de schrijver niet aan de binnenkant. Een voordeel van carbolineum is, volgens schrijver, dat de kast dan ook vocht doorlaat, verf niet. Gecarbolineerde kasten blijven dan ook droog; bij zonneschijn geeft verf dan blaren. Als men de koppen der draadnagels nog vierkant slaat, dan heeft men slechts kleine gaatjes waardoor stopen onnodig wordt. Slaat men de draadnagels schuin, dan gaan de hoeken niet open. Een vakman, dhr. J. v. D. te C. wijst er op, dat elke bijenhouders zich bij een willekeurige verhandel kan vervoegen voor een aanvraagformulier voor verf. In bijna alle gevallen, zal er toestemming worden verkregen.

Eigenlijk had ik mijn maandpraatje willen beginnen met een juichkreet, dat nu eindelijk alle oorlogsgetroffenen van bijenvolken waren voorzien. Ik doe dit niet en kan dit niet doen. Behalve schitterende medewerking, ik denk b.v. aan de afdeling Haaksbergen, die enige bijenvolken gratis ter beschikking stelde en ook nog een bedrag van ruim f 800.—inzamelde als hulp voor de zwaar getroffen imkers, zijn er ook andere geluiden. Ik zwijg daar maar liever over.

Wel verheug ik mij erover, dat ik alles nog op tijd klaar heb kunnen krijgen. Wie hier eens een kijkje had kunnen nemen, zou ervaren hebben, dat het een zeer moeizame taak was, uit te zoeken, wie voor levering in aanmerking kwam en hoeveel elke imker, die schade geleden had, moest worden toegewezen enz. Het nam buitengewoon veel tijd in beslag en daardoor moesten enkele andere zaken wat op de achtergrond komen. Hulp aan oorlogsslachtoffers moest voorgaan en ten slotte hebben we maar één lichaam.

Naar aanleiding van de voorstellen, welke in het maandschrift, voor de Algemene Vergadering gepubliceerd zijn, kwamen ook enkele brieven binnen. Het is onze gewoonte niet, reeds voor de Algemene Vergadering een debat over de voorstellen te openen, maar voor één zaak is dit wel nodig en dat is n.l. het voorstel tot het in leven roepen van een politieverordening, voor het zetten van zgn. lokkorven. Neen, waarde voorstellers, de stem komt niet uit Drente maar uit

een paar andere provincies. Dhr. A. F. B. te A. verwondert zich zeer, dat men met zulk een voorstel komt. Rondvliegende zwermen kunnen beter in openstaande bijenwoningen terecht komen, dan dat zij ergens in een holle boom e.d. verloren gaan. Hij vraagt of het mogelijk is de zwermen zijn burman afhandig te maken, of dat dit op een bijgeloof berust. Hij besluit met te zeggen, dat zwermen, die wegvliegen toch uren ver voorttrekken.

Ook Mej. P. te H. schrijft in dezelfde zin. Zij haalt een voorbeeld uit eigen praktijk aan. Verleden jaar werd een zwerm geschept, die 10 m. hoog (vanaf de stam gerekend) zat. Het plaatsje waar zij woont is maar klein en men weet al gauw van elkaar of iemand een zwerm mist. Als men zo'n zwerm laat zitten, dan verregent hij of kruipt in een holle boom e.d. zoals daar verscheidene staan. Wie haalt hem daaruit en hoe? En als de boom op verboden terrein staat, wat dan? En wie heeft er voordeel aan als men de zwerm laat zitten? Een jaar of drie terug heeft haar man en zij zelf zo'n weggevlogen zwerm uit een holle boom gehaald. Er waren lange ladders voor nodig en de bijen werden vals. Mevrouw had de volgende dag een paar dikkere kuitjes, doch de zwerm was binnen. De zwerm was al een hele week aan het werk geweest, eer hij van plan was er in te trekken. Zij vraagt wat er dan tegen is een korf te zetten. Aan weggevlogen zwermen heeft de eigenaar toch niets.

Tot zover de beide schrijvers, waaraan ik misschien eigen ervaringen mag toevoegen. Het is me bekend, dat in Drente het opvangen van weggevlogen zwermen tot een nachtmerrie is geworden. Zelf woonde ik aan de zuidgrens van Drente en kan er dus van meespreken. Ik weet ook, dat er bij sommigen kwade trouw is. Dat men korven neerzet met het opzettelijk doel er bijenzwermen in te krijgen omdat men veronderstelt, dat men op die wijze zwermen direct van de ene woning naar de andere kan doen vliegen.

Dat dit een veronderstelling is, die niet op feiten berust, zal het volgend verhaalje duidelijk maken. Ik betwijfelde allang of de mening van vele imkers, dat men zwermen kan lokken (d.w.z. zwermen te bewegen rechtstreeks van het moedervolk naar een ergens geplaatste korf of kast te doen verhuizen) wel enige reden van bestaan had. Zoals ik reeds zeide woonde ik aan de zuidgrens van Drente en ook bij ons troffen we wel eens in een korenveld b.v. een stelletje korven aan, die er geplaatst waren met een misdadig, zij het onbewezen doel. Er kwamen nooit zwermen in, doch dat zal wel gelegen hebben aan een onzer leden, die bij ontdekking een scheut petroleum in die korven goot. Voor mij was dit dus geen bewijs, dat de mening, dat men zwermen direct van de ene woning naar de andere zou kunnen laten vliegen, toch niet juist zou zijn. Daarom plaatste ik opzettelijk, dus met voorbedachte rade, een paar bijenkorven voorzien van raten op mijn stal met open vlieggat en ik wachtte op de dingen die zouden komen.... en ik wachtte vergeefs. Zelfs vloog op een dag met een sneltreinvaart een flinke zwerm over mijn tuin naar verre gewesten, maar mijn korven bleven leeg. Wel kreeg ik eens een zwerm in een van mijn kasten, die ik in mijn tuin neerzette direct nadat zij waren aangekomen tijdens een verhuizing. De lege kasten werden in de tuin neergezet en nog maar even daarna kwam er een zwerm in. De bijen hadden zeker geen gelegenheid gehad de woning lang

te bespieden, zelfs vroeg genoeg uit te kiezen. Zij vlogen er in, zoals zij in een holle boom vliegen of onder een dakpan of ergens anders. De oorzaak moet dan ook in een geheel andere richting worden gezocht en wel in een onvoldoende bewaking van de bijenstand.

Zwermen vliegen gewoonlijk pas in een tijd, dat men het druk op het land heeft en de bijenstand dus niet geregeld onder controle kan hebben. Als men dan thuis komt en bemerkt, dat een zwerm is weggevlogen, dan is dat erg hard, maar men mag dan blij zijn indien deze zwerm terecht gekomen is in een leegstaande bijenwoning in plaats van ergens in de openlucht te moeten verblijven. Voor den eigenaar is en blijft de zwerm verloren tenzij, wat wel eens gebeurt, de nieuwe eigenaar de zwerm wil afstaan, op voldoende bewijs van eigendom. Bovendien, men behoeft geen zwermen kwijt te raken, men behoeft de bijen zelfs in het geheel niet op natuurlijke wijze te doen afkomen. Als men het gedrag van de bijen goed kent, dan zal men wel begrijpen, dat het nimmer voorkomt, dat een zwerm zonder eerst om of bij de stand te gaan hangen weer wegvliegt. Als het erg warm weer is, vliegen ze spoediger weg, dan bij koeler weer, maar eerst gaan zij hangen en dan moeten zij ook geschept worden. Want tijdens het hangen vliegen er wel bijen van weg om een standplaats uit te zoeken. Ook al hebben zij die gevonden, dan blijven ze soms wel een dag of langer aan de tros hangen.

Laten we toch het sprookje van het weglukken van zwermen uit de wereld helpen en laten we toch niet alles op zijn beloop laten, maar met vaste hand zijn bijenstand leiden. En wat baten politieverordeningen als voorgesteld? Immers niets. Ondanks deze verordeningen zou het toch mogelijk zijn om zwermen te bemachtigen indien de mening van de voorstellers inderdaad op feiten zouden berusten. En welke verordeningen zou men wel in het leven willen roepen tegen de eveneens gefluisterde andere praktijken, zoals te bewerken, dat geen bijen van andere stallen meer uitvliegen, het op roof uitzenden van bijen en al dergelijke aardigheden welke nooit bewezen zijn, doch in sommige streken als vaste waarheden worden geloofd?

JOUSTRA.

MAANDKALENDER.

Het laatst van April gaf een aantal goede dagen voor de bijen en er werd heel wat honing gehaald op paardebloemen fruit enz. De volken konden zich in streken waar die gewassen volop bloeiden, dan ook flink ontwikkelen. Uit andere streken kwamen berichten binnen van te kleine volken, maar in ieder geval was het weer voor de ontwikkeling gunstig.

Reeds einde April waren sommige korven zover vol gebouwd, dat ze „op de plank” zaten en het zwermen dus niet meer ver kan zijn. Nu moeten alle bijenwoningen, welke geen volken bevatten, voor het opnemen van de nieuwe kolonies in orde worden gemaakt. Men wachtte daarmede niet totdat de zwerm „aan de bos” hangt. Korven geeft men voorbouw, kasten voorziet men liever van volle bladen kunst-raat. Doe dit goed want het begin vormt voor de bijen een basis waarop zij moeten voortbouwen. Als men zijn volken zoveel mogelijk gelijk sterk heeft gemaakt, zal het zwermen in een kort traject zijn afgelopen en wordt het werk zeer vergemakkelijkt. Neem nooit te veel zwermen van een volk. In vele gevallen is het zelfs gewenst om van een korf niet meer dan de voorzwerm aan te nemen en hoogstens nog een nazwerm. Van kasten neemt men liever geen zwerm; als men het toch wil doen, nooit meer dan de voorzwerm. We hebben dat al zo vaak gezegd, dat het iedereen toch wel duidelijk moet zijn, dat dit de enige manier is om behoorlijke volken te bekomen. Versnippering leidt tot teleurstelling.

Wie zo gelukkig is, dat hij voorjaars-honing kan oogsten, wachtte niet te lang met het slingeren daarvan. Het is bekend, dat vroeger honingsoorten zeer spoedig in vaste vorm overgaan (kristalliseren) en dat in deze toestand honing niet meer geslingerd kan worden.

Bij het opzetten van zwermen houde men er rekening mede, dat deze meestal de hulp van den imker niet kunnen missen. Misschien moeten we al spoedig beginnen te voeren, maar zeker is het, dat we leiding moeten geven of minstens een oogje in het zeil dienen te houden, gedachtig aan het spreekwoord, dat het oog van den meester het paard vet maakt.

In sommige gevallen kan het nodig zijn, dat het zwermen wordt belet. Dat is b.v. het geval bij korven, indien men het zwermen niet verder wil voortzetten, b.v. nadat de eerste (of tweede) zwerm is afgevlogen. Als de moer „fluit” kan men dan het gehele volk uit de korf jagen en alle moerdoppen uitbreken om daarna de zwerm er weer op te gooien, waarbij men natuurlijk toeziet, dat het volk een moer heeft. Ook kan men het volk „tegen de doek jagen”. Zodra men de moer hoort „fluiten”, maakt men het vlieggat dicht (’s avonds) bindt een bijendoek onder de korf, botst de korf enige malen (niet te hard) met de kop op de grond en begint dan te jagen, zoals men dat doet om er een zwerm af te nemen.

Als het volk tegen de doek zit, dan laat men de korf met de kop op de grond staan tot de volgende morgen en plaatst haar dan weer normaal op de stand. Vlieggat dus open en doek weg. In de meeste gevallen behoort dan het zwermen tot het verleden.

Wil men bij kasten de eerste zwerm (voorzwerm) verhinderen, dan is er slechts één radicaal middel. Vóórdat het volk moerdoppen heeft aangezet vangt men de moer uit al of niet door het maken van een afleggetje (met één raampje broed). Na acht dagen worden alle moerdoppen op één na uitgebroken (mooiste in het midden van het nest laten staan) en de kast weer gesloten. Verder wacht men de dingen maar af, die zullen komen. Wil men bij kasten wel de eerste zwerm aannemen, maar de volgende zwermen niet, dan breke men 8 dagen na het afvliegen van de voorzwerm, alle moerdoppen uit op één na. Ook dan wacht men verder maar af. Vooral hoede men zich, telkens het volk uit elkaar te halen om het verloop te zien.

Mocht onverhoopt de jonge moer verloren gaan, dan is zo’n volk meestal gemakkelijk weer te herstellen door er een kleine nazwerm op te gooien.

Volken, welke niet willen zwermen, trachte men zonder zwermen door de hoofdracht heen te krijgen. Daarna zou men eventueel kunnen splitsen. Geldt het korfvolken, dan jage men de voorzwerm vóór de laatste week van Juni af, liever nog wat eerder.

HOE VERKRIJGT EN VERWERKT DE BIJ HAAR WAS?

De makkelijkste levenshouding is steeds zich te laten mededrijven met de stroom, die zich oplost in de grote zee van het „niets zijn als de gevaarlijke massa”, van waaruit ieder ogenblik de alles vernietigende storm der vernieling kan opsteken, voortgebracht door diegenen, welke die massa in beweging weten te brengen. Moeilijker, zeer moeilijk zelfs is het om, tegen de stroom op te werken, om te trachten oude en algemene begrippen te weerstaan en nieuwe daarvoor in de plaats te stellen. Om ook langs die weg onder te gaan is geenszins denkbeeldig, vooral als de tijd voor het nieuwe nog niet rijp is. Als ik nu van gedachte was dat mijn schrijven van dit stuk een roemloos einde tegemoet zou gaan, ik zou me de moeite gespaard hebben, doch de oude begrippen lijken me zo in strijd met wat we direct kunnen waarnemen — als we er tenminste de nodige aandacht aan besteden — dat ik me dat niet voor kan stellen.

Hoe de bij aan haar was komt, d.w.z. de weg, die honig of suiker volgt in het bijenlichaam, om als was te voorschijn te treden, ligt in ’t verborgene.

Wat daaromtrent geleerd wordt is, dat een bepaalde temperatuur nodig is om het proces te doen plaats hebben. We weten, nietwaar: bijen „zweten” was.

Zweten! Wat is zweten? Veronderstelt zweten niet een poreuse stof, die onder „abnormale” omstandigheden doorlaat? Denk aan ons eigen transpireren. Bij ons een veiligheidsklep, bij oude machines (ketels) een bewijs, dat ze spoedig afgedankt moeten worden, en overal waar van zweten sprake is, vinden we nergens een bepaald orgaan hetwelk dat zweten opwekt. Als dus de bijen zeer bepaalde organen bezitten, welke een bepaalde stof afscheiden, kunnen we dus moeilijk spreken van „zweten” en, en daar wil ik naar toe, kan ook het begrip, dat een bepaalde temperatuur voor de was-productie noodzakelijk is, niet worden volgehouden.

Klieren, waar mens en dier mee behept zijn, werken immer, d.w.z. onder drang van noodzaak en omstandigheden, niet afhankelijk van temperatuur, maar van behoefte, ongeacht of dat een traan, speeksel, voedsap of wasklier is. Als we de bijen voortdurend controleren vinden we wasbouw op plaatsen en in tijden waar de vereiste temperatuur 37—38 gr. C. niet kan worden bereikt. Denk maar aan de buitenste honing- of suikerramen in het late najaar. Ook vinden we midden in de winter, onder de tros-was schilfers welke de bijen om onnaspeurlijke (?) redenen en op onnaspeurlijke (?) wijze hebben voortgebracht. Hoe kan dat? Wintertemperatuur stijgt niet boven de 30 gr. C.

Vanwaar heeft men ook het begrip, dat een bepaalde warmte nodig is? Wel, men heeft gezien, en men kan het nog steeds zien, dat de bijen, als zij aan hun ratenbouw beginnen, tezamen hangen, dicht opeen, waaruit men de conclusie getrokken heeft, dat dat is om warmte-stuwung te verkrijgen. Hangt daartoe ook de zwerm in een tros? Of is dat omdat één bij niets is, maar al de bijen tezamen vormen „één lichaam”, dat niet gedeeld kan zijn?

Men heeft ook de temperatuur gemeten. Laten we ons daarbij houden aan de laatste metingen verricht door Pr. Hazelhoff, dan vinden we, dat de temperatuur nooit stijgt boven de 37 gr. C., doch dat de bij al haar gewone werkzaamheden verricht bij een temperatuur van 21 gr. C. De eerste max. broedtemp. en — maar dat heeft men nog niet gemeten — wasbouwtemp. Dit laatste berust dus nog op het zo gemakkelijke „het zal wel zo wezen”. De was „klieren”, de wasplaatjes in de winter en het bouwen op koude afgelegen, gevulde voedselraat weerspreken het. Hoe de bij dan was produceert? Mijn gedachten zijn deze. Wanneer was nodig is, zuigt de bij zich vol voedsel. Dat bevindt zich in de draagmaag. Al wat naar de spijsmaag overgaat, gaat de weg van alle dagen in lente, zomer, herfst en winter. Dient dus tot voeding en komt niet in de wasklieren. Het voedsel blijft dus in de draagmaag en wordt daar, door een te lang verblijf, omgezet in een stof, welke langs een nog niet bekende weg naar de was-klieren overgaat om daar tot het eindproduct te worden omgezet. Bewijs?

De wasplaatjes in de winter. Hoe ontstaan die?

Wel, onwillekeurig. Als de temperatuur tot het critieke punt gedaald is, wordt vanuit de gevulde cel voedsel doorgegeven naar al de bijen. Het is dus geenszins onlogisch, dat er enige bijen zijn welke met een teveel aan voedsel blijven zitten, daar ze zelf verzadigd geworden zijnde met een voorraad bestemd voor de anderen, deze niet meer kwijt kunnen noch verder naar binnen noch naar buiten en dus het proces van wasvorming onvermijdelijk is. Men gevoelt wel, dit is niet wetenschappelijk; het is slechts conclusie van wat lectuur, waarneming en gedachte me hebben opgeleverd. (Het voert te ver en ligt buiten het bestek van dit artikel alles in finesse te omschrijven.)

(Wordt vervolgd).

UIT DE JAAGKIEPS.

In het vorig nummer beloofde ik terug te komen op het a.s. congres van de Apis Club. Vele imkers zullen niet weten, wat dit voor een club is. De heer Baldensperger geeft in zijn Bulletin van 1945 (1e kwartaal) een korte, maar duidelijke uiteenzetting, die ik hier laat volgen:

De Apis Club werd in Engeland gesticht door een Egyptische scheikundige, Abou-Shady, te Oxtou. De Beeworld is het orgaan van de club. Om de vereniging een internationaal karakter te geven, had de oprichter voorgeschreven, dat de president elk jaar in een ander land zou worden gekozen. Na Abou-Shady had men Dr. Rennie, Schotland, daarna Dr. E. F. Philips, U.S.A. Deze benoemde mij (Baldensperger) tot opvolger in 1926. Het volgende jaar was Dr. O. Morgenthaler, Zwitserland, voorzitter en werd besloten dat voortaan de voorzitter twee jaar zitting zou hebben. Hierna volgden Dr. L. Armbruster, Duitschland; Dr. G. Joubert, Frankrijk; Miss Annie B. Betts, Engeland;

Dr. John Anderson, Schotland en in 1939 was te Zürich Dr. Morgenthaler weer president. Hier werd besloten, dat de volgende vergadering te Rotterdam gehouden zou worden, onder leiding van onzen Algemeen voorzitter.

In de vergadering van de Apis Club doen de geleerden der verschillende naties mededeling van de onderzoekingen en waarnemingen, door hen gedaan over honinggevendé planten, vijanden der bijen, ziekte, enz., en men wachtte dan met ongeduld het volgende congres af, teneinde de verzamelde opmerkingen te vergelijken in gesprekken, die veel meer licht brachten dan de talrijke artikelen in de tijdschriften. Stevige vriendschapsbanden werden aangeknoopt en misverstanden opgehelderd.

Wij hopen dat deze vruchtbare vergaderingen weer plaats zullen vinden, als de gevolgen van de oorlog minder gevoelig en de verbanden meer normaal zullen zijn. Maar wij vrezen, dat heel wat plaatsen leeg zullen zijn en dat grote sterren uit de bijenwereld verdwenen zullen zijn, vooral in Centraal Europa. De vitale, ruim 90-jarige imker, besloot zijn artikel met: Maar de toekomst ligt vóór ons. Laten we hopen, dat het congres spoedig gehouden kan worden en dat dan onze Vereniging als DE vereniging van alle Nederlandse imkers, de gastvrouw zal zijn. Bij deze gelegenheid zou de heer Baldensperger ook gelegenheid kunnen krijgen eens nader met de bijenteelt in ons land kennis te maken, want ik geloof dat hij een verkeerd idee daarvan heeft. Voorheen heb ik al eens van hem een beoordeling over onze bijen aangehaald, en nu vind ik het volgende:

De Engelse emigranten, de Pelgrim Fathers, kwamen vanuit Amsterdam in de omgeving van New-York aan met de Hollandse bij (Apis mellifica). Wij weten door Swammerdam, hoe de Hollandse bij tot zwermen geneigd is, deze spreekt van een kolonie, die dertig zwermen gegeven heeft, de laatste ter grootte van een mannenvuist.

Nu we het toch over de zwermgrage Hollandse bij en de Apis Club hebben, nog het volgende:

Zoals gezegd, is de Beeworld het officiële orgaan van deze club. Dit blad wordt thans uitgegeven door de reeds genoemde Miss Annie D. Betts. Deze miss is lang niet mis. Zij verwerkt het bijennieuws voor de gehele wereld. Zij kent ook Hollands en voor de oorlog heeft zij meermalen onder het hoofd Press Mirroir, artikelen uit ons M.S. aangehaald. Zo uit een ingezonden stuk van den heer Henri Meijer in ons Groentje Januari 1939, alleen het volgende: En als bewijs van deugdelijkheid van het inlandse ras constateerde de nestor der vergadering, dat zijn overgrootvader eenmaal in de goede oude tijd van twee opzetters 24, zegge twee dozijn zwermen had gekregen.

Ik geloof niet dat ons Groentje alweer op de werktafel van Miss Betts komt. Is dit wel het geval, dan zal voorstel 5 voor de Algemene Vergadering wel haar aandacht trekken en weer zal over de gehele wereld verkondigd worden dat onze bij zo zwermlustig is en dat de Nederlandse imkers hun volken weinig onder controle hebben, want voor het gehele land wordt de politie verordening nodig geacht.

Uit de Beeworld 1941-6 nog een uit de Bitidingen overgenomen anecdote:

A. „Je hebt daar een mooie kast, krijg je wel wat honing?”

B. „Nu, de opbrengst van de eerste jaren was maar zó zó, maar sinds ik geleerd heb bijen te houden, heb ik geen reden tot klagen.”

A. ???

B. „In het voorjaar schuif ik wat geschreven instructies door het vlieggaat en het lijkt net, of de bijen dat begrijpen, want ik krijg zwermen en honing.”

Jékavé.

INGEZONDEN

GEACHTE REDACTEUR.

U vraagt mij een paar regels voor het tableau van het nieuwe Hoofdbestuur. Ziedaar dan:

Mijn interesse voor de bijen werd reeds als joggie gewekt, doordat Vader 5 centen (ik vond het iets geweldigs) uitloofde aan ieder van ons, die een zwerm zag; daarbij moesten we goed opletten, van welke korf deze kwam.

Die interesse is gebleven, toen ik als kwajongen met Johannes Dermois uit Haulerwijk midden in de nacht mee

mocht naar de klei, toen ik mijn eerste zwerm uit de pruimenboom mocht halen, toen ik zelf een korf kreeg, toen ik mijn eerste bijenboek kreeg (met recepten erin), toen er een maandblad kwam, toen ik gedurende 30 jaar geen enkele algemene vergadering oversloeg, toen ik Hoofdbestuurslid werd enz. en toen mijn bijen en mijn bijenvrienden ons de hongerwinter mee doorgehouden hebben.

Voor ingewijden is die interesse overigens wel begrijpelijk, omdat het bijengedoe steeds weer anders is, net als stromend water. Daarnaast en zelfs daarboven biedt het bijenhouden ons overpeinzingsmateriaal tot vereenvoudiging van ons leven, dat vaak zo ingewikkeld gemaakt kan worden, door eigenschappen als bijv. baatzucht en onverdraagzaamheid, zoals deze nu weer in het middelpunt staan. Zeer hoop ik, dat het grootste deel van onze leden, met mij, vrij naar Guido Gezelle, ten deze zal kunnen zeggen: „Mij spreekt de bie een tale”. En verder hoop ik even zeer, dat het grootste deel van onze leden het nieuwe Hoofdbestuur wat meer contributie niet zal onthouden, om een pracht van een „Groentje” te kunnen stichten en nog meer mooie dingen.

Heiloo.

R. ter Brugge.

AAN DE „NIET GETROFFENEN”.

Zo nu en dan hoort men klachten, dat de prijzen voor in te leveren volken te laag zijn. Thans zijn het geen „geruchten” meer, maar is het „officieel”. In het „Groentje” no. 3 en 4 1946, blz. 7 staat: „Alleen vindt men de prijs wat te laag, indien men daarvoor moet leveren”. Wat er in mij omgaat, bij het lezen van die zinsnede, kan ik niet beschrijven. Niet getroffen en hebben er geen notie van, wat het zeggen wil „getroffene” te zijn. Welnu, luistert dan.

Ik was in September 1944 de gelukkig bezitter van 45 volken in kasten. Op de heide (Driesprong bij Ede) hadden „ze” het goed gedaan. Op 7 September heb ik de volken naar huis gehaald. Op Zondag 1 October 1944, des namiddags om 2 uur, maakte de bezetter bekend: „Ieder, die om 6 uur namiddag in Wageningen wordt aangetroffen, wordt als verdacht van spionage doodgeschoten.” Ik heb in mijn huis achtergelaten: 120 broedramen, van boven tot onder geheel gevuld met honing en verzegeld. Bovendien had ik reeds ongeveer 50 kg. geslingerd. Alles heb ik achter moeten laten. Op 7 Mei kwam ik weer „thuis”! Mijn bijenstand was een ruïne. Geen enkel volk was meer in leven. (Ik was voor de evacuatie net klaar met opvoeren.) Mijn niet geslingerde honing, met broedbakken en al, was verdwenen en ook ongeveer 100 lege uitgebouwde ramen met de broedbakken, die bij mij op zolder stonden, waren verdwenen. Over de geslingerde honing behoeft ik niet te reppen. De gehele zomer 1945 ben ik aan de „opbouw” bezig geweest. Uit de ruïne heb ik weer opgebouwd 22 kasten, 7 broedbakken en 130 ramen. Uit de verzamelde raat verkreeg ik 8 kg. kunstraat. Dat is alles wat er „over” was. Dit is dan maar een sober relaas van wat de bijenstand betreft. Huis en meubilair werd in gelijke mate getroffen. Gratis zijn de volken voor „ons” nog te duur.

Met imkersgroet, de getroffene

J. LANGEDIJK, Grindweg 130, Wageningen.

Als voorzitter van de Afdeling Wageningen onderschrijf ik gaarne de gedachten van den heer Langedijk, in bovenstaand artikel weergegeven. Ook mij (zelf gedupeerde) heeft de toon van een zin als: „Alleen vindt men de prijs wat te laag, indien men daarvoor moet leveren” in het artikel „Hulp aan door oorlogshandelings getroffen imkers” in het laatste nummer van het „Groentje”, pijnlijk getroffen. Wat zou er door de hoofden van zulke imkers gegaan zijn, als ze zelf voor een geruïneerde bijenstand stonden, waaraan ze de liefde van hun hart hadden verpaid? Wij, oorlogsgetroffenen, vragen niet om een aalmoes, met meer of minder tegenzin geschonken, wij vragen wel om wat meer begrip voor wat ik zou willen noemen: imkersleed. Imkers, die niet getroffen zijn, weet blij, dat U helpen kunt! Bedenkt, dat nog steeds het spreekwoord waar is: Het is zaliger te geven, dan te ontvangen!

„Doordat er nagenoeg geen volken voor vrijwillige hulpverlening zijn opgegeven, zal helaas wel tot vordering der volken moeten worden overgegaan”, lees ik in hetzelfde artikel. Ja, inderdaad, **helaas!** Is het niet diep treurig?!

Dezer dagen schreef ik op een advertentie in „De Boerderij”, waar een imker 35 kastvolken te koop aanbood. Ik schreef erbij, dat wij geen volken meer hadden. Antwoord: „De prijs is f 80.— per stuk. Betaling contant. Het vervoer geschiedt door en voor rekening van den koper. Aanbieding strikt vrijblijvend, gezien de grote vraag.” Natuurlijk, door die grote vraag maak je geld en die grote vraag komt waarschijnlijk uit de getroffen gebieden, want iemand, die eenmaal met bijen heeft omgegaan, wil weer volken hebben. En dit antwoord wordt nog „beleefd” medegedeeld ook! Van beleefdheid gesproken. Of neen, ik moet zeggen: Van medeleven gesproken!

PIET DE ROVER,

Voorzitter Afdeling Wageningen.

AALTEN, 22 Maart 1946.

„Zal het moerrooster hebben afgedaan?”

In het Februari-nummer van ons maandschrift lees ik over dit zeer belangrijke vraagstuk. Ik meen hierin geen raad te mogen geven, doch alleen van mijn ervaringen te mogen vertellen.

Gedurende een dertig jaar, heb ik mij in het bezit van immen mogen vermeen, tot mijn grote spijt was ik in de bezettingstijd genoodzaakt, ze af te schaffen, acht kasten, waarbij twee koninginnteelt-kastjes.

Nooit heb ik moerrooster gebruikt, noch kleedjes, noch plankjes, zonder enige afscheiding werd de honingkamer op de broedkamer geplaatst. Nauwkeurig moest acht gegeven worden, bij het opbergen der schoongelichte honingkamer, dat hierin geen spoor van darrenraat voorkwam!

Jaarlijks werden twee broedkamerramen vernieuwd en zo nodig uit de opgeruimde passende stukken gesneden (enkel werkbijencellen!) en deze in de honingkamer gezet.

In al die jaren is het mij slechts één keer voorgekomen, dat in de opgeplaatste honingzolder een weinig darrenraat voorkwam, in twee kasten en op een tweetal raampjes. De oorzaak was niet na te gaan.

In de broedafdeling werd darrenraat niet beteugeld, een ingehangen bouwraampje was gewoonlijk een en al darrencel. (Eenmaal vond ik temidden van zo'n darrenveld een cel met een kwakende koningin. Ik vond dat zeer merkwaardig.)

De broedkamer telde 9 Gerstungramen, de honingkamer 8 raampjes van 10 cm. hoog, welke raampjes kruisgewijs op die der broedkamer kwamen te staan. Door de grote raamafstand, waren de cellen in de honingkamer steeds diep uitgebouwd.

Het werk aan de kasten was zeer eenvoudig, geen enkel bijtje kwam om.

Bij het afnemen van de honingkamer — we hielden er een reserve op na — werd gewerkt met bijenuitlaat en carbollap. Na de laatste slingering werd nauwkeurig gelet op darrencellen en zo nodig de bouw vervangen. Waren de bijen met het schoonlikken en vastzetten der raampjes klaargekomen, dan werden de bakken elk afzonderlijk op de vliering gezet. Nooit vernieling door wasmot gehad. Opdat geen raampjes losraakten, moest hierbij zeer voorzichtig gehandeld worden.

Wanneer de kasten in het voorjaar — Mei, Juni —, bijna vol bewoners kwamen, werden de honingzolders in een verwarmd vertrek gezet, met heerlijk zon. Dan een lepel honing in warm water oplossen en overgieten in een spoeier. De raatjes in de honingopzet werden van boven en beneden, voor zover bereikbaar, met een nevel van dit geurig vocht bewerkt. De afdekking van de broedkamer werd met behulp van de carbollap afgenomen en nadat deze was weggenomen, de honingkamer opgezet.

Geen enkel bijtje behoeftte dit het leven te kosten. Op het bezetten van de honingkamer kon ik wachten! Het was een genot om het blij gezoem waar te nemen: honing en gemakkelijk te bereiken ruimte; er was alle aanleiding voor vrolijkheid!

Laat ik nog zeggen, dat de kasten ook, en vooral de honingkamers, dadelijk zo warm mogelijk werden ingepakt. Met de honinggoogst was ik steeds zeer tevreden.

A. J. G. BEERNINK.

* * *

HOE WIJ WERDEN GEHOLPEN.

Bij uitzondering nemen wij onderstaande mededelingen op. De plaatsruimte laat ons niet voldoende vrijheid om alle dankbare uitingen op te nemen. Misschien kunnen we dit later wel eens doen, als we weer met royale nummers kunnen uitkomen. Red.

GEACHTE REDACTEUR!

Door de bezetters van ons land, plus landwachters, is in het najaar van 1944 de gehele bijenstand van ondergetekende geplunderd. In het voorjaar van 1945 heb ik het grootste deel van mijn kasten weer in bezit kunnen nemen. Er waren nog een paar volken die leefden, maar die geen levensvatbaarheid meer hadden om er weer bovenop te komen.

En hier komt het kardinale punt. Door enige collega's imkers ben ik weer aan wat bijen geholpen, waarvoor ik hier, langs deze weg, mijn hartelijk dank breng. En wel aan de volgende heren, die zonder enige vergoeding, of soms een kleine vergoeding accepteerden:

Wesselink, B. Bulten, Kruisberg, Doetinchem; J. Hagen (Vlekkenhorst), Hummelo; Anneveld, Zuivelweg, Doetinchem en H. Kraaijenbrink, Loo laan, Doetinchem.

Door de hulp van deze heren collega-imkers ben ik weer zo ver gevorderd, dat ik de helft van mijn aantal volken weer in de stal heb en hoop op een goede overwintering, en ga met goede moed 1946 tegemoet.

Dankend voor de plaatsruimte,

B. FRIJLINK, Kruisberg K 30, Doetinchem.

* * *

Wij, d.w.z. enige Wassenaarse imkers, hadden in 1944 onze volken geplaatst voor de heidedracht in Ughelen.

Daar het jaar daarvoor drie volken gestolen waren, werden de bijen geplaatst aan de spoorweg, waar een baanwachter beloofde toezicht te houden.

In September werden wij verrast door de politieke gebeurtenissen, en ondanks onze pogingen, lukte het niet meer, de volken naar huis te halen.

Kort daarop kwam de spoorwegstaking.

Wij richtten enige tijd later een open schrijven aan den baanwachter. Deze was natuurlijk ondergedoken; maar de brievenbesteller, die las, dat het over de bijen ging, stelde het schrijven ter hand aan den voorzitter van de afdeling Ughelen van onze Bond.

Deze, de heer Veenhuizen, schreef mij daarop, dat hij reeds een oogje op onze bijen had gehouden en gemerkt had, dat de Landwachter, die de spoorlijn moest bewaken, geprobeerd had, honing te stelen.

Hij wilde trachten om met een ander lid, den heer Jansen, de volken in veiligheid te brengen.

Wij wilden dat aanbod graag aanvaarden, maar daar wij inmiddels te weten kwamen, dat zij zelf spoorbeambten waren, meenden wij hen te moeten wijzen op het grote risico voor hun eigen veiligheid, en het niet te kunnen aannemen.

Desondanks kregen wij enige weken later bericht, dat de volken in veiligheid stonden op het terrein van den heer Veenhuizen.

Het was inmiddels December geworden. De bijen stonden nog met reisramen, waarover een licht kleedje en de heer V., die de volken vluchtig had nagezien, raadde ons, als wij nog suiker bezaten, dit snel te brengen, daar voedselnoed optrad (de heidedracht was n.l. weer eens een mislukking geweest).

Daarop met een transportrijtuig, behoorlijk met borstplaat beladen, naar Ughelen. Even door Amersfoort werd gewaarschuwd voor mensenjacht door de Duitsers, waarom de koers werd gewijzigd over Barneveld, en dan verder over onbekende heide- en bospaden. Eerst laaf in de avond kwam ik in U. aan, waar ik gastvrij werd opgenomen.

Hoewel het reeds koud was, werd de volgende dag op ieder volk een borstplaat gelegd en daarna goed toegedekt met stro.

In begin Maart vonden wij eerst iemand, die onze volken naar huis wist te halen. De prijs was typerend voor die tijd, namelijk 300 kg. generatorhout, 30 pond honing en 320 gulden. Van de ruim 40 volken was de helft omgekomen.

Veel raten waren beschimmeld of bevuild door roer, terwijl wasmot welig tierde.

Enkele sterke volken werden intact gelaten en zwakke samengevoegd. Gelukkig werd het een mild voorjaar. Op het koolzaad geplaatst, kon nog een zeer goede oogst worden binnengehaald.

Dit hadden wij te danken aan de hulpvaardigheid van de Ughelse imkers en den heer Witteman (geen imker), die paard en wagen beschikbaar had gesteld. Allen wezen iedereen vorm van beloning of dank af.

Achteraf vernam ik nog, dat ook een partij kasten van de afdeling Aalsmeer door hen geborgen was.

Een woord van dank nog speciaal voor mevrouw V., die mij niet alleen gastvrij opnam, maar mij als hongerige Westerling ook nog levensmiddelen wist te bezorgen.

Wassenaar, Februari 1946.

G. B.

DE VRIJWILLIGE HULPVERLENING AAN DOOR OORLOGSGEWELD GETROFFEN IMKERS.

Hoewel de heer Joustra in een vorig maandblad reeds uitvoerig over deze hulpverlening uitweidde, komt het ons nuttig en nodig voor, nog eens even op deze zaak terug te komen. Ondanks het feit, dat de bijenhouderij het er gedurende de oorlog in het algemeen zeer behoorlijk heeft afgebracht, zijn er toch enkele gebieden in ons land, o.a. de Zuidelijke Veluwezoom, de Betuwe, waar vrijwel geen bijenvolk is overgebleven, temeer omdat de inwoners van tal van plaatsen in bedoelde streken langere tijd geëvacueerd waren.

Hier komt nog bij, dat juist deze mensen dikwijls niet alleen hun bijen, doch veelal huis en have bovendien verloren hebben. Dit is voor ons in de herfst van 1945 aanleiding geweest om de drie grotere organisaties op het gebied van de bijenteelt te verzoeken, een regeling te treffen voor vrijwillige hulpverlening aan diegenen, die tengevolge van oorlogsgeweld hun bijenvolk hadden verloren.

Gezamenlijk hebben wij deze levering aan een nadere beschouwing onderworpen en kwamen toen tot de conclusie, dat slechts van een betrekkelijk klein aantal van de grotere imkers één of enkele volken gevraagd behoeften te worden om de oorlogsgetroffenen weer een beetje op gang te kunnen helpen, niet alleen met de materiele steun van één of meer bijenvolken, doch ook door de morelen steun van deze daad. De normen volgens welke geleverd zou worden, zijn reeds vroeger vermeld en U dus welbekend, terwijl op deze wijze iedere getroffen imker zijn stal zou kunnen aanvullen tot op de helft van de grootte in 1944.

Daarbij komt dat wij een zeker recht menen te hebben om uw hulp in deze in te roepen ten behoeve van uw dikwijls zo zwaar getroffen mede-imkers.

Zoals wij hierboven reeds schreven, heeft de bijenhouderij het er gedurende de oorlog niet slecht afgebracht. Integendeel, het aantal volken waarvoor najaar 1945 suiker is verstrekt, was groter dan de laatste jaren voor de oorlog. De materiaalvoorziening voor de bijenhouderij kon gedurende de oorlog, zij het dan beperkt, steeds doorgaan. Gedurende vrijwel de gehele oorlog heeft U nog suiker voor uw bijen ontvangen en, al kwam deze door de oorlogsomstandigheden wel eens wat later dan wenselijk, ze kwam er toch. Als we de hoeveelheden suiker, die tijdens de oorlog aan bijenhouders werden verstrekt, optellen, komen we tot een respectabel aantal tons suiker. Deze suiker werd voor U beschikbaar gesteld en aan de binnenlandse consumptie onttrokken ten behoeve van het indirecte nut dat de bijenhouderij afwerpt, n.l. de bestuiving der vruchtbomen. Hier zijn we, waar we naar toe willen. Juist deze streken, zoals de U reeds eerder genoemde Zuidelijke Veluwezoom, de Betuwe e.a., zijn het zwaarst door oorlogsgeweld getroffen en zitten vrijwel zonder bijen voor hun vruchtbomen. Gezien het bovenstaande, is het toch onze plicht om juist daar in de eerste plaats weer bijen te brengen, waar zij meer dan ergens anders nodig zijn. Dit is de hoofdgedachte geweest die heeft voorgezet bij de door ons geanimeerde vrijwillige hulpverlening.

En nu weten wij wel, dat men niet zo licht afstand doet van een goed bijenvolk, maar och, er wordt toch ook maar zeer weinig van U gevraagd en U krijgt ze nog betaald ook.

„Dat is niet genoeg", zult U zeggen, en gezien de huidige prijzen geven wij dat toe. Toch zijn deze prijzen ongeveer het bedrag dat de imkers als schadevergoeding zullen terugkrijgen voor hun volken die door oorlogsgeweld verloren gingen, en zoudt U dan meer willen hebben?

De levering is begonnen, maar nog lang niet alle ongeveer 2000 volken die geleverd moeten worden, zijn te bestemder plaatse en daarom menen wij er goed aan te doen in uw eigen maandblad deze zaak nog eens warm bij U aan te bevelen. Wij hebben met tal van imkers in de getroffen gebieden gesproken en wij kunnen U geen indruk geven met hoeveel verlangen zij het ogenblik tegemoetzien dat zij ook weer een of enkele volken zullen bezitten. Hun hoop is volledig op U gevestigd, dat kunnen wij U verzekeren. Dus, imkers van Nederland, weet wat U te doen staat. Komt niet met vermeende bezwaren bij uw vereniging, maar doe wat van U verwacht wordt. Men zal er U oprecht dankbaar voor zijn.

Wat we er tot op heden van hoorden, stemt tot vreugde, maar niet onvermengd. Kunt U zich de gemoedstoestand indenken van een zwaar getroffen uit de Betuwe, die blij gestemd zijn kastvolkje bij het verzamelpunt kwam afhalen en het liefdevol een plaatsje op zijn erf gaf en natuurlijk, thuisgekomen, eens even in de kast keek! Hij vond..... een lege kast met daarin enkele stenen!!! Het geheel is te walgelijk om hierop nog verder in te gaan, maar het is een dezer dagen gebeurd.

U kunt er van verzekerd zijn, dat wij niet zullen schromen met kracht tegen dergelijke a-sociale elementen, want dit zijn geen mensen meer te noemen, op te treden. Voor dezulken is reeds vroegtijdig een Verordening is het leven geroepen, die ons Bedrijfschap vergaande bevoegdheden verschaft. Het is nimmer de bedoeling geweest om hiervan gebruik te maken, maar wij kunnen U wel vertellen dat de imkers die, hetzij door onwilligheid, levering van slechte volken of gevallen als hierboven genoemd, menen een regeling die geheel op vrijwilligheid en gevoel voor de medemens berust, in de war te kunnen sturen, bij ons geen gennade zullen vinden. Een der zachtste middelen die ons daarbij ten dienste staan is wel, de bevoegdheid om dezulken voor onbepaalde tijd, te beginnen met de a.s. najaarslevering, uit te sluiten van de distributie van bijensuiker.

U moet dit laatste niet zien als de stok achter de deur, want, zoals uw Algemeen Secretaris ons reeds mededeelde, zijn er ook enthousiaste brieven bij hem binnengekomen van mensen, die hun vreugde en dankbaarheid uitspraken voor de mooie volken die zij ontvangen hadden. Dat stemt tot genoegen en voor ons en voor de uitvoerende vereniging, die zich zeer veel extra werkzaamheden moet getroosten voor het welslagen van deze actie, doch dit, gezien het mooie doel dat er mede nagestreefd wordt, gaarne doet.

Bedrijfschap v. Pluimvee en Eieren.

Officiële Mededelingen.

ALGEMENE VERGADERING 10 JULI 1946 TE UTRECHT.

De Algemene Vergadering in 1946 is door het Hoofdbestuur bepaald op Woensdag 10 Juli en wel in de Philipszaal van het Jaarbeursgebouw te Utrecht op het Vredenburg des middags om 12 uur, met het oog op de geringe tijd wordt geen pauze gehouden.

Afgevaardigden (van elke afdeling één) moeten vóór 1 Juli a.s. worden gemeld aan den Algemeenen Secretaris te Amersfoort. Opgaven, die later binnenkomen, moeten ter zijde worden gelegd. Art. 24 Huish. Regl. zegt, dat, indien aan deze voorwaarde niet wordt voldaan (het niet op tijd opgeven) geen stemrecht wordt uitgeoefend en geen aanspraak gemaakt kan worden op reis- en verblijfkosten.

Behalve een afgevaardigde, moet ook een plaatsvervangend afgevaardigde worden opgegeven. De vergoeding voor een afgevaardigde bedraagt reiskosten 3de klasse spoor of daarmee gelijkstaand openbaar middel van vervoer en f3.— per dag verblijfkosten. Indien noodzakelijk moet worden overnacht bovendien f2.50 voor nachtverblijf.

PRIJZENVERORDENING BIJEN.

Het Bestuur van het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren maakt bekend, dat het, gelet op artikel 7 van het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941, het besluit van den Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visserij van den 14den Juli 1942, no. 21221, en artikel 4, lid 1, van het Algemeen Reglement betreffende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van organisaties, ingesteld op het gebied der Voedselvoorziening, ter vergadering van den 27sten Februari 1946 de navolgende verordening heeft vastgesteld: Prijzenverordening Bijen.

Artikel 1. De prijs, waartegen bijenvolken ten hoogste mogen worden verkocht, onderscheidenlijk mogen worden gekocht, zijn de navolgende:

Wintervolken in korven (tot 1 Mei van enig jaar)	
per volk	f 30.—
Wintervolken op 10 ramen (min. 6 ramen bezet), exclusief kast, per volk	„ 40.—
Wintervolken in 6 raamkastjes, per volk	„ 35.—
Wintervolken (reservevolken op 3 ramen), per volk	„ 25.—
Zwermen vóór 15 Juni van enig jaar, per kg. ...	„ 10.—
Zwermen na 15 Juni van enig jaar, per kg.	„ 7.50
Zwermen met ratenbouw en enige voorraad, per zwerm	„ 22.50
Zwermen op 6 ramen en enige voorraad, exclusief kast, per zwerm	„ 30.—
Korfvolken (opzetters) na 1 September van enig jaar, ten minste 12½ kg. zwaar, per volk	„ 20.—
Volken op ramen (opzetters) na 1 September van enig jaar, exclusief kast, per volk	„ 30.—
Naakte volken, exclusief emballage, per kg.	„ 5.—

Artikel 2. De prijs, waartegen bijenkoninginnen ten hoogste mogen worden verkocht, onderscheidenlijk mogen worden gekocht, zijn de navolgende:

Van 1 Maart—1 Juni van enig jaar, per stuk	f 5.—
Van 1 Juni—15 Juli van enig jaar, per stuk	„ 4.—
Van 15 Juli—1 Januari en 1 Jan.—1 Maart, per st. ...	„ 3.—

Artikel 3. De bijenvolken, welke worden geleverd ingevolge de vrijwillige hulpactie aan bijenhouders in getroffen gebieden, of ingevolge de verordening inlevering bijenvolken, mogen ten hoogste worden verkocht, onderscheidenlijk worden gekocht, tegen de navolgende prijzen:

Korfvolken, per volk	f 12.50
Wintervolken, exclusief kast, per volk	„ 17.50

Artikel 4. Deze verordening kan worden aangehaald als „Prijzenverordening Bijen".

M. C. VAN HAMELEN, wnd. Voorzitter.

E. VAN DEN ELBURG, wnd. Secretaris.

Goedgekeurd:

De Min. v. Landbouw, Visserij en Voedselvoor.

S. L. MANSHOLT.

(Uit Voedselvoorzieningsblad van 3 Mei 1946, no. 31.)

VERORDENING INLEVERING BIJENVOLKEN.

Het Bestuur van het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren maakt bekend, dat het, gelet op art. 7 van het Organisatiebesluit Voedselvoorziening 1941, het besluit van den Secretaris-Generaal van het Departement van Landbouw en Visserij van den 14den Juli 1942, no. 21221, en art. 4, lid 1, van het Algemeen Reglement betreffende de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van organisaties, ingesteld op het gebied der voedselvoorziening, ter vergadering van den 27ste Februari 1946 de navolgende verordening heeft vastgesteld: Verordening Inlevering Bijenvolken.

Artikel 1. In deze verordening wordt verstaan onder: „Bedrijfschap": het Bedrijfschap voor Pluimvee en Eieren; „Verenigingen": de navolgende organisaties op het gebied van de bijenteelt:

- Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland;
 - R.K. Bond van Bijenhouders van de Ned. Christelijke Boerenbond;
 - Bond van Bijenhouders van de Limburgsche Land- en Tuinbouwbond;
- „Getroffen Gebied": de zuidelijke Veluwezoom tussen Ede en Arnhem, de Betuwe, Noordbrabant langs de Maas,

noordelijk deel van Limburg, de eilanden Walcheren en Zuid-Beveland en Zeeuwsch-Vlaanderen.

Artikel 2. Elke imker is verplicht tussen 1 April en 1 Mei 1946 één of meer bijenvolken in te leveren bij de door het Bedrijfschap aangewezen verenigingen volgens nader vast te stellen normen.

Artikel 3. Een imker wordt geacht zoveel bijenvolken aan te houden, als hij voor het ontvangen van accijnsvrije suiker in het najaar 1945 heeft opgegeven.

Artikel 4. De door de imkers ingeleverde bijenvolken dienen door de verenigingen naar evenredigheid verdeeld te worden over de imkers in het getroffen gebied, welke door oorlogsgeweld bijenvolken verloren hebben.

Artikel 5. Een bijenvolk, dat vóór de afkondiging van deze verordening ingevolge de vrijwillige hulpactie werd geleverd ten genoegen van de vereniging, kan in mindering worden gebracht van het aantal verplicht te leveren bijenvolken.

Artikel 6. Voor de in art. 2 genoemde levering ontvangen de imkers namens het Bedrijfschap van de verenigingen een aanslag.

Artikel 7. Bezwaren tegen deze aanslag moeten binnen 14 dagen na ontvangst schriftelijk worden ingediend bij de vereniging, die de aanslag heeft uitgereikt.

Artikel 8. Door of namens het Bedrijfschap kunnen naar aanleiding van het ingediende bezwaar- en verzoekschrift ontheffingen worden verleend van de leveringsplicht, genoemd in art. 2.

Artikel 9. Deze verordening kan worden aangehaald als „Verordening Inlevering Bijenvolken”.

M. C. VAN HAMELEN, wnd. Voorzitter.

E. VAN DER ELBURG, wnd. Secretaris.

(Uit Voedselvoorzieningsblad van 30 Maart 1946 no. 22.)

ONS NIEUWE HOOFDBESTUUR.

Eindelijk is dan het pleit beslecht met de verkiezing van den Heer A. S. Planting in groep I en J. Timmermans in groep II. Het hoofdbestuur is dus thans compleet en stellen wij bij deze aan U voor:

Mr. L. R. J. ridder van Rappard, „Argo” Arkelschedijk 60, Gorinchem, Voorzitter. Is burgemeester van Gorinchem.

Groep I. — A. S. Planting, oud 53 jaar, hoofd Tuinbouwschool te Paterswolde (Dr.), leraar bijenteelt, secretaris-penningmeester afdeling Eelde-Paterswolde. Voorzitter kring Groningen, leider cursus bijenteelt van het Nederlands college voor Algemene studieleiding te Leiden en schrijver van het boekje *Bijenteelt*, dat dit jaar zijn derde druk beleefde.

Groep II. — J. Timmermans te Assen, oud 50 jaar, beroep reserve 1e luitenant bij de gezagstropen. Was jaren lid van het Dagelijks Bestuur afdeling Assen waarin thans door hem nog een functie bekleed wordt. In 1941 tot 1942 als controleur van bijenteeltbedrijven veel ervaring opgedaan over bedrijfswezen e.d. Lid van de studiecommissie te Assen waarin vele onderwerpen de bijenteelt betreffende naar voren worden gebracht. Adres Commandant 7e Compagnie gezagstropen, District Drente, kamp Westerbork post Hooghalen.

Groep III. — J. H. Schwieters te Dedemsvaart Dorp; eigenaar van het grootste bijenpark in ons land, secretaris-penningmeester van de afdeling Dedemsvaart Dorp. Verdere gegevens ontbreken.

Groep IV. — A. te Winkel, oud 53 jaar, assistent der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, wnd. ontvanger der invoerrechten grenskantoor Knalutte gemeente Enschede. 2e Voorzitter afdeling Enschede.

Groep V. — J. E. Verhoeven te Beekbergen, nader adres Arnhemseweg 538 b, is tuinbaas op het Rijksinstituut voor Pluimveeteelt, 52 jaar oud. Tuinbouwwakonderwijzer in Groente- en Fruitteelt, leraar bijenteelt en als zodanig actief in het geven van onderricht. Is meer speciaal bekend als regisseur bij het samenstellen van de film „Bijen en Bloemen”. Voorzitter van de afdeling Beekbergen.

Groep VI. — G. J. A. Meijer te Babberich, Kassier boeren-

leenbank. Tuinder en groot imker. Leraar bijenteelt en tuinbouwwakonderwijzer. Voorzitter afdeling Zevenaar, reeds jaren lid van het Hoofdbestuur en lid van de commissie van toezicht afdeling Handel. Nadere gegevens ontbreken.

Groep VII. — A. van Rooijen, Grootestraat 42-44 te Ede. Papier-groothandelaar. 62 jaar. Klein-imker en mede-oprichter van de afdeling Ede waarvan thans nog steeds secretaris-penningmeester. Aanvankelijk 16 leden, thans 176 leden. In 1940 als lid van het Hoofdbestuur gekozen, werd dit bij de laatste verkiezing bevestigd. Sinds 1945 lid van het Dagelijks Bestuur.

Groep VIII. — R. ter Brugge, Heiloo (zie ingezonden).

Groep IX. — Prud. de Bruijne, A 133 te Zuiddorpe. 44 jaar. Vanaf 1928 lid afdeling Hulst waarvan vele jaren lid van het bestuur en sinds 1941 Voorzitter. Heeft veel contact met Belgische Verenigingen en Imkers, hetgeen van veel belang is voor gewest Zeeuws-Vlaanderen. Beroep Aannemer bouwbedrijf. Sedert vele jaren lid van het Hoofdbestuur waarin bij de laatste verkiezing bevestigd.

EEN OORDEEL VAN HET HOOFDBESTUUR.

In zijn eerste vergadering welke op 2 Mei werd gehouden, heeft het Hoofdbestuur geen enkele reden aanwezig geacht om tegen den secretaris-penningmeester-redacteur en tegen den Directeur afdeling Handel, enz., maatregelen te nemen jegens hun houding gedurende de bezetting. Beide ambtenaren worden dus zuiver verklaard.

KORT VERSLAG VAN DE HOOFDBESTUURSVERGADERING OP 2 MEI TE UTRECHT.

Alle leden aanwezig, benevens Dr. Minderhoud. De nieuwe leden worden inzonderheid welkom geheten en de Voorzitter hoopt, dat zij zullen brengen, wat van hen wordt verwacht. De Voorzitter heeft een uitvoerig relaas van hetgeen hij en het vorige Hoofdbestuur gedaan heeft om de Vereniging uit handen te houden van de Nazi's. Onze Vereniging nam dan ook een uitzonderingspositie in en heeft aan kapitaal, aan ledental, noch aan aanzien ingeboet. Betreurd werd, dat met een bepaalde bedoeling sommigen den secretaris verdacht trachten te maken.

Vershillende ingekomen stukken werden afgehandeld. Voor het personeel van afdeling Handel zal een pensioen-verzekering worden ontworpen.

De notulen van de vorige vergadering worden aangehouden tot de volgende Hoofdbestuursvergadering. Vervolgens worden zowel de secretaris-penningmeester-redacteur als de Directeur afdeling Handel enz. gezuiverd. Dit zal apart in het maandschrift moeten worden vermeld. Een rooster van aftreden van de Hoofdbestuursleden wordt vastgesteld. Eerst zijn aan de beurt van aftreden de Heren: de Bruijne, van Rooijen en Schwieters; dan Planting, Meijer en Timmermans en ten slotte te Winkel, ter Brugge en Verhoeven.

Met algemene stemmen werd vervolgens de heer Seuninqua te Schoonloo benoemd tot boekhouder van de afdeling Handel. Langdurig wordt gesproken over het al of niet nog enige tijd aanblijven van den Heer v. d. Bend, die dit jaar 65 jaar wordt. Er zal later over worden beslist.

De voorstellen voor de Algemene Vergadering zullen in een volgende vergadering worden besproken en een praeadvies worden opgesteld. Tot lid van de commissie van toezicht worden herbenoemd, de Heren Meijer en van Rooijen.

Aangaande de herdenking van het 50-jarig bestaan van de Vereniging in 1947 worden enkele plannen besproken. Gedacht werd aan een grote tentoonstelling in Amsterdam.

VOORSTELLEN ALGEMENE VERGADERING.

Voorstel Leeuwarden gesteund door 6 afdelingen.

1e. Om het contact te verbeteren tussen afdelingen, groepsbestuurder en zo het gehele hoofdbestuur, stellen ondergetekenden voor, dat er minstens één keer per jaar verplicht gesteld wordt aan den hoofdbestuurder voor een groep met de afdelingsbesturen te vergaderen met die groep in de maand Januari.

Deze vergadering wordt uitgeschreven door den groeps-hoofdbestuurder. Op de eerste vergadering wordt bepaald, waar de volgende vergadering zal zijn. De groepshoofdbestuurder wijst voor iedere vergadering een Voorzitter en plaatsvervangend Voorzitter en Secretaris aan. De Secretaris kan voor langer dan één jaar benoemd worden. De kosten van zaaihuur en drukwerk voor de vergaderingen zijn voor rekening van het hoofdbestuur. De reiskosten der afgevaardigden zijn voor de afdelingen.

2e. Ondergetekende afdelingen stellen voor om in iedere provincie een hoofdbestuurder te benoemen. Dit eveneens om de band tussen hoofdbesturen en leden te verbeteren.

3e. Om het volledige aantal stemmen toe te kennen aan een afdeling waarop deze recht zou hebben volgens het vereiste aantal om één stem te kunnen uitbrengen. Dus intrekking van het maximum aantal uit te brengen stemmen voor één afdeling. Door het gestelde maximum worden nu in bepaalde afdelingen meer dan 100 leden onmondig verklaard.

De afdeling Leeuwarden, Sneek, Bolsward en Lemmer stellen voor, dat de Ned. Ver. voor alle leden een uniforme contributie heft, momenteel minstens op basis der geldende maxima à f 2.75 per jaar.

Prae-advies Hoofdbestuur.

Voorstel Leeuwarden.

1 en 2. Het Hoofdbestuur verwijst naar eigen voorstel. Hoofdbestuurleden krijgen bovendien een uitgebreider taak.

3. Het Hoofdbestuur komt aan het voorstel Leeuwarden tegemoet door het aantal uit te brengen stemmen als volgt te regelen: tot 15 leden 1 stem; tot 35 leden 2 stemmen; tot 60 leden 3 stemmen; tot 95 leden 4 stemmen; tot 130 leden 5 stemmen; tot 175 leden 6 stemmen; tot 225 leden 7 stemmen en daarboven 8 stemmen.

Voorstel afdeling Haarlem.

Art. 2 van het Huish. reglement te wijzigen als volgt:

Een afdeling bestaat uit ten minste 15 leden. Om tot de oprichting van een afdeling te geraken, wordt een schriftelijk verzoek gericht tot het Dagelijks Bestuur met opgave van de plaats van vestiging, de namen en woonplaatsen der leden, de samenstelling van het voorlopig bestuur en onder overlegging van een concept-reglement.

De plaats van vestiging kan evenwel niet liggen in een strook grondgebied van 1 km. om de grenzen van een gemeente waar reeds een afdeling is opgericht. Het Dagelijks Bestuur beslist op dit verzoek, nagoedkeuring van het enz.

PRAE-ADVIES HOOFDBESTUUR.

Voorstel Zuidlaren, candidaatstelling en stembiljetten aantekend verzenden.

Het Hoofdbestuur gaat hiermede accoord.

Idem. Stemopname door een commissie inplaats van door het Dagelijks Bestuur.

Tegen dit voorstel staat het Hoofdbestuur afwijzend. De stemming is openbaar en het voorstel ademt een niet gerechtvaardigd wantrouwen.

Voorstel Assen.

1. Aan de desbetreffende autoriteiten zal een verzoek worden gericht om de suiker vóór 1 April en 1 Augustus te mogen leveren.

2. Het Hoofdbestuur staat afwijzend tegenover dit voorstel. Bovendien is het niet urgent, indien voorstel 1 in vervulling gaat.

3. Het Hoofdbestuur zal zich met enkele uitgevers in verbinding stellen, teneinde te onderzoeken of de uitgave door een uitgever inderdaad beter en voordeliger is.

4. Er is thans geen behoefte aan een commissie, van redactie. Zoals steeds, bestaat er zowel door teleurgestelde inzenders als door den redacteur, beroep op het Dagelijks Bestuur. Hebben we weer een normaal Maandschrift, dan worden de vaste medewerkers weer ingeschakeld en verdwijnt daardoor ook de eenzijdigheid.

5 en 6. Naar het oordeel van het Hoofdbestuur is er geen aanleiding de kwestie van een politieverordening inzake lokkorven landelijk te regelen. Dit kan plaatselijk geschieden. Een verstrekkende consequentie is het royement, dat echter betrekkelijk weinig resultaat zal geven. Indien na een vonnis de afdeling een lid om die reden royeert, voelt het Hoofdbestuur er wel voor om zijn medewerking te weigeren, dat zo'n lid door een andere afdeling wordt aangenomen.

VOORSTELLEN HOOFDBESTUUR.

1e. Het Hoofdbestuur stelt voor om het quotum voor 1947 te bepalen op f 2.50. Het ligt o.a. in de bedoeling, om een behoorlijk uitgevoerd Maandschrift aan de leden te verstrekken, waarvoor het huidige quotum ten emale onvolgende is.

2e. Het Hoofdbestuur stelt voor, het aantal Hoofdbestuurleden op 14 te brengen, opdat de mogelijkheid bestaat in elke provincie een Hoofdbestuurslid te benoemen. In Gelderland en Overijssel, welke het grootste aantal leden per provincie bezitten, kunnen dan een paar leden meer benoemd worden.

3e. Het Hoofdbestuur meent de herdenking van het 50-jarig bestaan der Vereniging het best te kunnen vieren door het samenstellen van een kleurenfilm op het gebied der bijenteelt, welke film in de afdelingen gedraaid kan worden. Bereids is daarvoor een commissie benoemd, bestaande uit de heren: Dr. Ir. A. Minderhoud, J. H. Schwieters, J. F. Verhoeven en Joh. A. Joustra.

Voor dit doel vraagt het Hoofdbestuur uit de middelen der Vereniging een crediet van f 10.000, welk bedrag later geleidelijk weer in de kas terugvloeit.

4e voorstel Hoofdbestuur. Aan art. 2 van het Huishoudelijk Reglement toe te voegen:

Binnen een straal van 5 km. van een bestaande afdeling mag geen andere afdeling worden opgericht anders dan met goedkeuring van het Dagelijks Bestuur der Vereniging, en het bestuur van de nabijgelegen afdeling(en) gehoord.

N.B. Dit voorstel tevens als prae-advies op het voorstel Haarlem.

Op de Algemene Vergadering zal de Voorzitter periodiek moeten aftreden. Het Hoofdbestuur heeft de volgende kandidaten gesteld:

1. Mr. L. R. J. Ridder van Rappard te Gorinchem (aftr.).
2. R. ter Brugge, Heiloo.
3. J. H. Schwieters, Dedemsvaart.

MEDEDELING LEVERING BIJENVOLKEN.

Het is voorgekomen, dat door oorlogshandelingen getroffen imkers volken toegezonden hebben gekregen welke niet aan 'de minimum gestelde eisen voldoen, dus voor die mensen onaanvaardbaar zijn. Deze volken staan voor risico van de afzenders bij de ontvangers. Ze kunnen worden teruggehaald en door behoorlijke volken vervangen.

Een afdeling schrijft ons: Door persoonlijk bezoek zijn wij overtuigd van de nood der getroffen imkers. Daarom wenst het afdelingsbestuur ook, dat tegen de nalatige imkers inderdaad sancties worden toegepast en het niet alleen bij voornemens blijft.

Bijenmarkt op Zaterdag 20 Juli a.s. te Borculo.

A. J. Weekhout, B. Bloemenstraat B 214 Borculo.

Telefoon 333 (K 5457)

BOEKAANKONDIGING.

In het begin van de oorlog verscheen het „Handboek der Moderne Bijenteelt” door E. B. Wedmore en bewerkt door Joh. W. Schotman te Bussum; uitgave „De Driehoek” te 's-Gravenland.

Het is een standaardwerk, dat in ons land zijn evenknie nog niet gevonden heeft. Hoewel, naar onze smaak, de indeling aan het geheel afbreuk doet, zal de haastige zoeker gemakkelijk zijn weg in de stof weten te vinden.

De bewerkte stof is zeer uitgebreid en gaat ver uit boven hetgeen de doorsnee Imker van de bijenteelt weten moet, maar geeft voor hem, die studeren wil, tal van mogelijkheden.

Het boek is zeer rijk geïllustreerd en literair zowel als typografisch uitstekend verzorgd. Hier en daar moeten we ons echter geweld aandoen om het met de suggesties van den bewerker eens te zijn, doch dat is een kwestie van ervaring en inzicht, die steeds ruimte zal bieden voor verschil van mening.

Dat wij het boek ter lezing aanbevelen, behoeft natuurlijk niet nader te worden vermeld.

JOUSTRA.